

lovati v odsekih, naj to javijo že pred sejo širjega sosveta poverjeniku.

— **Okrajni šolski nadzornik tov. Pavel Flerč** je imenovan v ministrstvo prosvete v Beogradu. S tem je rešena ena naših zahtev, ki smo jo predložili že dvema drž. skup. UJU, da isto izposluje pri ministrstvu prosvete imenovanje enega uradnika v ministrstvu iz vrst slovenskega učiteljstva.

— **Zveze vlakov za pokrajinsko skupščino v Ptuj.**

Odhod iz:					
Maribora	5 25	8 32	16 5	21 10	4—
Zidanega mosta	1 30	7 6	13 51	19 35	1 48
Ljubljane	23 52	5 28	12 10	17 55	0 32
Zagreba	22 76	—	9 34	16 31	22 46
Prihod v Ptuj					
Zagreba preko Zagorske proge	4 25	11 40	16 45		
Varaždina	3 12	6 57	14 37	17 43	22 4
Kotoribe	1 10	6 30	14 30	19 40	23 14
Čakovec	3 51	7 36	15 36	21 20	23 59
Prihod v Ptuj					
Iz Ptujja proti Čakovcu	4 48	6 53	9 56	17 22	22 28
Iz Ptujja proti Pragerskem	0 51	5 7	8 50	16 51	23 3

* Samo ob nedeljah.

Debel tisk je brzovlak.

— **Dopisnike, ki se žele udeležiti kongresnih izdaj »Učiteljskega Tovarisa«** prosimo, da nam primerne članke in dopise, ki naj bi prišli v teh dneh v list pošljejo s to označbo na uredništvu.

— **Naša prosveta.** V smislu blejskih resolucij smo dolžni, da zasledujemo delovanje našega učiteljstva na prosvetnem polju in obenem žigosati zaviranje tega gibanja od strani naše duhovščine, ki si hoče vsakršno grupiranje ljudstva — naj bo še tako koristno — prilastiti v svoje politične namene. Kot kronist sem omenil v 22. številki da je Komenda pri K. v tem oziru nainesrečnejši kraj. Dokler sedi učitelj za pečkomo mu je zasigurana strpljivost, če hoče delovati ob strani one gospode je zasiguran za vse napake, kakor hitro pa se zgané v najnedolžnejšem javnem pojavu, ima že bič nad glavo. To in nič drugega nisem konstatiral in se le čudim, da tov. V. drugače čita, kakor je pisano in v svojem odgovoru v številki 24. razkriva kar sem jaz previdno zamolčal. Da bi bila Komenda nesrečen kraj radevolje prekličem, kajti težko je dobiti na deželi kraja, kjer bi ljudstvo samo ustanavljalo društva in prošilo učitelstvo za sodelovanje a če bi to ne uspelo da išče pomoči v sosednjih občinah. Hvalevredno je, da ima K. nekaj mož, ki se požrtvovalno zavzemajo za preganjanje učiteljstva, in se pri intervencijah naslanjajo na pomoč tovarišev, ki so v vsakršnem boju preizkušeni. Glede sokolske prireditve omenjam le, da je bila to »prva javna predstava«, da sta sodelovali 2 domači 1 zunanja učiteljica med gledalci pa smo bili le 3 zunanji učitelji. Javni delavci rabijo moralne, ne materialne podpore.

I. L.

— **Ker na Vidovdan** (28. t. m.), 29., 30. t. m. in 1. julija tiskarna ni v obratu, nismo mogli uvrstiti dopisov, ki smo jih prejeli šele v torek in tudi v prihodnjo številko uvrstimo samo one dopise, ki so že postavljeni. Prihodnja številka izide radi skupščine že v torek 2. julija.

— **Iz mestnega šolskega sveta v Ljubljani.** O zadnji redni seji mestnega šolskega sveta, ki se je vršila dne 5. junija 1923 smo prejeli nastopno obvestilo. Predsednik proglašal sklepčnost, pozdravi navzoče, med njimi nove zastopnike mestne občine v mestnem šolskem svetu z dostavkom da se izreče bivšim za mnogoletno marljivo sodelovanje pismena za-

zetev na mora doleteti njeza tudi od strani pristojnih šolskih oblasti ki ne morejo, da ne bi opazile ogromnega dela, ki ga vrši Ljubič med narodom in ga bodo zato primerno nagradile.

O Golanih se je Ljubič prav novoljno izražal, tako novoljno da vkljub kričečim šolskim razmeram še ne misli iti z Golca če le dobi do jeseni drugo stanovanje.

Morda na se Golani vendar enkrat vzbude na vstopu v vrsto onih, ki jim je skrb za njihove otroke njih prva in poglavita skrb in postavilo svoj mladini šolsko poslanstvo ki je bo vredno! Saj njihov otroci so nadarjeni in vredni boljših šolskih prostorov.

Proti večeru šele smo se vračali domov in nesli seboj utise, ki nam ostanejo neozabni!

Tu semkaj — na Golo — bi moral poročati marsikateri mlad učitelj ki ima nairazličnejše izgovore da prikrile s vlaščem prizanesljivosti svojo nedelavnost! Kar zmore Ljubič na Golem bi zmogel marsikdo lahko na ugodnejših tleh.

Franc Črnogoj.

hvala, kar se soglasno sprejme. Na znanje se vzame poročilo o bistvenih prezidialnih izza zadnje upravne dobe in odobri se zapisnik zadnje redne seje z dne 23. marca 1923 brez ugovora. Poročili o personalijah in pa o daljših dopustih izza zadnje seje dovoljenih ali na prošnih, se ugotovita. Za razpisana učna mesta na II., IV. in V. mestni deški osnovni šoli se predlože višjemu šolskemu svetu ternopredlogi. Poročila o nadzorovanju zasebne deške osnovne šole v »Marijanišču«, V. mestne deške osnovne šole, zasebne dekliške meščanske šole v Lichtenturnovem sirotišču, IV. mestne deške osnovne šole mestne manišinske šole, zasebne deške osnovne šole na Rakovniku, II. mestne dekliške meščanske šole IV. mestne dekliške osnovne šole I. mestne deške meščanske šole in mestne šole na Barju — vsa za šolsko leto 1922./23. — se vzemo soglasno na znanje in predlože višjemu šolskemu svetu v odobrenje. Zajedno z njimi se pritrudi tudi vsem nasvetom oziroma naročilom glede poprav in nabav na teh šolah, ki jih je na pristojnem mestu izposlovati. Ko se reši še dvojice internih vprašanih zaključki predsednik sejo ob nolsedmih zvečer.

— **Prisilno upokojenje učiteljstva mi je bilo povod premišljevanja o nekdanjih in sedanjih časih.** V starikonkordatni dobi so bili upokojeni učitelji zelo redki, večina jih je umrla, ko so bili še aktivni. Ako je šolnik vsled starosti ali bolezni težko opravljal svojo službo, so mu dali pomočnika v otiškem okraju »kantnar« imenovanega, ponekod tudi »gehilf«. »Gehilfe« so imeli tudi konjederci in krvniki. — Pomočniku je moral dati učitelj hrano spalnica pa mu je bila večkrat šolska soba. V stari šolski dobi sem poznal samo enega upokojenega učitelja deloma zadetega od kapl. Imel je pokojnine 1½ krajcarja na dan, šepal je vsak dan k drugi hiši, kjer je dobival kaj jesti. To je bilo pri Sv. Martinu pod Vurbergom. Dotični se je pisal Kaiser. — Dandanes pa se je nameravalo v pokoj prisiliti zdrave čile šolnike imajoče veselje do šole, brez ozira na to, kje bi v sedanjih stanovanjski bedi marsikateri upokojenec dobil streho. Redukcija učiteljstva da zopet misliti. Dobro je zadel dopis izven uredništva v 22. številki »Učit. Tov.«, da naj izločijo iste, katerim je učiteljstvo postranski zaslužek. Razmišljanje o raznih ukrepih višjih oblasti provzroča človeku tudi nemirno spanje.

Ziher.

— **Okrajna učiteljska konferenca za brežiški in severiški okraj** se je vršila dne 9. junija t. l. v Brežicah. Ni bila obvezna; učiteljstvo zavedajoč se svojih dolžnosti napram narodu in državi in je zahtevalo samo in se tudi udeležilo skoro polnoštevilno — na svoje stroške. Prihitali so celo nekateri tovariši iz oddaljenega kozjanskega okraja. Kot gostje so bili navzoči: domače meščanskošolsko učiteljstvo ter gg. okrajni glavar dr. Gregorin in mestni župan dr. Zdošek. — Po devetletnem predsedku. — leta 1914. je bila zadnja — je otvoril konferenco okrajni šolski nadzornik g. Gustav Vodusek. Spominjal se je velikih dogodkov izza te dobe, spominjal se je onih tovarišev, ki so ostali na bojnih poljanah, spominjal se je onih ki so doma legli k večnemu počitku. Dolga, dolga vrsta jih je bila! Slava jim! — Župan g. dr. Zdošek je prinesel konferenci pozdrave mesta Brežic, prinesel slovenskemu učiteljstvu prvi slovenski župan slovenskih Brežic. — Obširno in temeljito poročilo g. nadzornika razmotrivaioče vse pomembnejše vzgojne in učne momente, je marsikomu, posebno mlajšim pokazalo pot, do kateri naj stona. Pokazalo je ponovno da vodi posavsko šolstvo izkušen šolnik. Žal, se v podrobnosti poročila tu ni mogoče spuščati. — Zaslužno pohvalo je želel tov. Bregant za svoje izcerno idealno zasnovano predavanje »Kako vzbujati in širi učitelj jugoslovansko državno misel v šoli in med narodom?« Tu sem bi naj bili prišli poslušati vsi jugoslovanski »farizeji« kaj narekuje jugoslovanskemu učiteljstvu ljubezen do naroda in države! Točno je zadel tov. Knapič st. ob zaključku konferencie: »Vojna je razrušila vse, ni pa razrušila idealizma učiteljstva!« — Kot živa potreba sta bila na dnevnem redu podrobna učna načrta za zemljepisje — por. tov. Knapič st. — in za zgodovino — por. tov. Jamšek. Načrta sta maksimalna, ki ju vsaka šola lahko prilagodi svojim razmeram. Ker bi bilo s tema načrtoma gotovo ustrezno tudi marsikateri šoli izven okraja razmnožita se da le v omejenem številu se naj eventualni reflektanti javijo z dopisnico tov. Fr. Jamšku nadučitelju v Rajhenburgu. Cena 20—25 di-

narjev. — Končno je bilo sprejetih cela vrsta predlogov: a) Gmotno stanje, b) Izobrazba učiteljstva — revizija učnih načrtov za učiteljska, c) Pomanjkanje učiteljstva na deželi — vse sili v mesto, d) Nadprodukcija ženskega učiteljstva, e) Prisilno upokojenje starejšega učiteljstva — protest, f) Kaderska služba učiteljstva — predumi, g) Trdi »le« — odprava, h) Predrage šolske knjige, i) Odprava »Matičnih listov« in »Izkazov o šolskem napredku«, j) Odprava krajnih šolskih svetov, k) Pokvarjanje mladine izven šole — potreba tozadevnega zakona, l) Kolovrat in preja v učnem načrtu ženskih ročnih del. Pričakujemo, da bodo merodajni faktorji pričeli razmišljati o potrebi okrajnih učiteljskih konferenc da jih bo že prihodnje leto mogoče sklicati toda — s primernimi potnami-Vnovič bi na lastne stroške tudi Posavci ne šli!

— **Zrelostni izpiti na državnem ženskem učiteljsku v Ljubljani** so se vršili pod predsedstvom g. univ. prof. dr. K. Ozvalda od 13. do 19. junija. Priglasilo se je 52 kandidatnj IV. letnika in 3 privatistinje. Zrelost za osnovne šole se je priznala 48 kandidatnjam in sicer zrelost z odliko 19, zrelost pa 29 kandidatnjam; ponavljalni izpit se je dovolil 6 kandidatnjam, 1 kandidatinja (privatistinja) pa je med izpitom odstopila. Izpričevalo zrelosti so prejele: Ambrožič Roza, Andrejka Katarina (z odliko), Benedičič Vida, Bohte Stanislava (z odliko), Bolha Roza, Bulovec Marija (z odliko), Česnik Leopoldina (z odliko), Dezman Vida, Dokler Bogdana (z odliko), Doviak Marija (z odliko), Faganel Miroslava, Frank Marija, Globočnik Mercedes, Grum Ljudmila (z odliko), Guzelj Sonia (z odliko), Janežič Barica, Janežič Dora (z odliko), Jeglič Ana, Kastelic Marija, Kavec Marija, Kavšek Frančiška (z odliko), Konec Alojzija (z odliko), Kordiš Matilda (z odliko), Kozjek Ana, Lenče Iva, Lipovšek Nuša (z odliko), Lipovšek Slava, Lorber Angela, Milavec Josipina, Mozetič Jelica (z odliko), Novak Cecilija, Pavčič Danica, Pavčič Lea, Penko Pavla, Pirnat Terezija (z odliko), Podboj Marija (z odliko), Poljanec Stanislava (z odliko) tudi iz nem. učn. jez.), Pucelj Iva, Rainer Meta, Rojnik Elizabeta, Rugelj Zora (z odliko), Sikošek Danica, Smerdelj Marija, Štolfa Vida, Šuligoj Sava (z odliko), Trtnik Marija, Urbančič Marija in Urbinc Ana.

— **Člani društva za mariborski šol. okraj** dobe izkaznice za Ptuj pri tov. Mariji Godčevi v Limbušu, ker je društveni predsednik odstopil.

— **Izlet umetniške šole »Probuda«.** Dne 29. t. m. na praznik sv. Petra in Pavla priredi umetniška šola izlet pod vodstvom ravnatelja šole akad. slikarjem Franjom Strletom in proforskega zbora, ter društvenim predsednikom »Probuda« prof. Otona Grebenca na Vrhniko, Borovnico in Pekel. Odhod iz Ljubljane do Vrhnike z jutranjim vlakom, potem peš do izvira Ljubljaničice in pregled graščine Galletove, dalje v Borovnico in Pekel. Zvečer zopet z vlakom iz Borovnice.

Skupni sestanek je na južnem kolodvoru točno ob 7. uri zjutraj. Udeleženci izleta dobe polovično vožnjo.

— **Smrtna kosa.** V soboto dne 23. t. m. ob 9. uri dop. je umrla mati našega znanega akad. slikarja in ravnatelja umetniške šole »Probuda« v Ljubljani Franja Strleta v starosti 73 let v Dolenji vasi pri Cerknici. Pogreb predrage je bil v ponedeljek dne 25. t. m. — V Kamniku je umrl tov. Tramte Ignacij, nadučitelj. — Ostalim naše sožalje.

— **Tovarišimaturantje iz l. 1898. mariborskega učiteljskega.** Te dni mine 25 let od naše mature. Potrebno je, da ta »srebrni jubilej« našega delovanja v javni službi dostojno proslavimo in se v to svrhu snidemo vsi še živeči tovariši — brez izjeme. Ker se do danes ni oglasil noben drug s kakim primernim predlogom, zato Vas povabim podpisati, da se snidemo na predvečer občnega zbora UJU, to je dne 7. julija v Ptujju, Narodni dom. Če bo kazalo, pohitimo dne 9. julija še v Maribor. Komur je znan naslov Pučelikov in Kumpov, povabi ju k 25-letnici! — S tovariškim pozdravom Franjo Cvetko, t. č. okrajni šol. nadzornik v Murski Soboti.

— **Novomeško učiteljsko društvo.** Običajen sestanek na Čatežu bo letos v torek 3. julija. Odhod iz Novega mesta malo pred 7. uro zjutraj. Seveda samo ob lepem vremenu. M. Matko.

— **Maturu na ljubljanskem žen. učiteljsku** je napravila tudi gđc. Anica Bercé. Ime je v zadnjem poročilu pototoma izostalo.

— **Na vdanostno brzovajko,** katero je odposlalo učiteljstvo ljubljanskih osnovnih in meščanskih šol s svoje letošnje uradne konference Nj. Veličanstvu kralju Aleksandru in Nj. Veličanstvu kraljici Mariji, je dobil mestni šolski nadzornik M. Hočevar od šefa kabineta v Beogradu sledeči odgovor: Njegovo Veličanstvo Kralj blagovoleo je narediti, da se izjavi Njegova i Njenog Veličanstva Kraljice srdačna zahvalnost ljubljanskim učiteljima na izrazima udanosti prilikom učiteljske redovne skupštine.

Naše narodno prosvetno delo.

Šolski odri in pevski zbori.

— **D Prvi strel zoper šolske odre.** »Slovenec« piše: »Okrajni šolski svet v Krškem se je te dni osmelil izdati neke posebne vrste obvestilo na enega izmed krajnih šolskih svetov svojega okrožja. — Dotični krajni šolski svet je namreč iz tehtnih vzrokov dal odstraniti iz učne sobe I. razreda ondi stalno stoječ igralni oder kar pa ni bilo prav šolskemu yoditelju ki se je zato pritožil na okrajni šolski svet v Krškem. In res je dobil dovoljenje od njege, da sme vso odrovo ro-potijo zopet shraniti v učno sobo zadaj za šolske klopi: če naj pa oder zopet nazaj postavi ali ne, bo odločil višji šolski svet! — Opozorjamo torej višji šolski svet na ta velemodri odlok okrajnega šolskega sveta s prijazno prošnjo, da naj tega blagohotno podučiti, da ima samo krajni šolski svet pravico odločati o morebitni uporabi šolskih prostorov v kakšne druge namene razen učne, ki pa vendar morajo biti v bližnji zvezi z učnimi. — Da bi pa učilnica bila izpremenjena v gledališče in obenem v plesišče tega nobeden, tudi ne krajni šolski svet, ne sme dovoliti, kaj šele okrajni ali celo višje!« — Iz navedenega je razvidno, kako nuno bi nam bil potreben vzorec zlozljivega šolskega odra za šolsko sobo (kier ni telovadnice) ker stalen oder v šolski sobi gotovo moti prostorno ni pa tudi priporočljivo shranjevanje odra v šolski sobi. Predstave mladine na šolskih odrin so velikega vzgojnega pomena zato pričakujemo, da bo to delovanje šolska oblast podpirala in enako da mu tudi krajni šolski sveti ne bodo nasprotni izvzemši slučajev, kjer je v ozadju kaka intriza zoper učiteljstvo in šolo, kakor je najbrže v gorenjem slučaju.

Iz nase stanovske organizacije.

Iz poverjeništvu UJU v Ljubljani.

+pov **Popravek.** — Člani obmejneg a odseka so: Močnik Peter, kot član ož. sosveta, Mervič Anton, Stravs Karel (za južni del), Mencin Rudolf (za Meziško dol.), Dobršek Karel (za marib. oblast), Peternel Ludovik (za Prekmurje). — Namestniki: Lešnik Mir., Pučelik Mir., Mavrič Karel. — Ker Dobršek K. ni član organizacije, vstopi na njegovo mesto Lešnik Mir.

+pov **Delegati na pokrajinski skupščini v Ptujju:**

XXIV. Kozjansko društvo. Delegata: 70. Šteinc Franc — Prevorje pri Pilštajnu. 71. Kravarič Ivan — Virštanj. — Namestnika: 68. Potočnik Ante — Podsreda. 69. Rauterjeva Otilija — Št. Vid pri Planini.

XXV. Laško društvo. Del.: 72. Gnuš Anton — Dol pri Hrastniku. 73. Kern Ivan; 74. Kernova Irena — oba v Trbovljah-Vode. — Nam.: 70. Jurko Vitko; 71. Hallerjeva Pavla — oba na Dolu. 72. Hofbauer Lojze — Hrastnik.

XXVI. Litijsko društvo. Del.: 75. Levstik Janko — Zagorje o. S. 76. Pelko Matija — Toplice pri Zagorju. 77. Čuček-Kleinmayerjeva Julijana — Krka. — Nam.: 73. — ? 74. Kolenc Lojze — Zagorje o. S. 75. Bežkova Mila — Veliki Gaber.

XXVII. Meziško društvo. Del.: 78. Močnik Peter — Guštanj. 79. Kogelnik Franc — Črna. — Nam.: 76. Möderdorfer Vinko; 77. Feinig Ivo — oba v Meziči.

XXVIII. Šmarsko-rogaško društvo. Del.: 80. Kurbus Toma — Slivnica. 81. Glinšek Ivan — Rog. Slantina. 82. Verk Miloš — Sv. Križ pri Slatinji. — Nam.: 78. Stritar Josip, 79. Lečkerjeva Tilka — oba Sv. Vid pri Grobelnem. 80. Kregarjeva Marija — Počnikva.

XXIX. Ljubljansko društvo. Del.: 83. Malnarič Ivan. 84. Dimnik Ja-

kob. 85. Kocijančič Ivan. 86. Škulj Fran. 87. Grum Rado. — Nam.: 81. Lenarčič Janko. 82. Legat Stanko. 83. Grčar Tit. 84. Skrinjar Alojzij. 85. Dr. Rapé Stane.

XXX. Ormoško društvo. Del.: 88. Rajšp Josip — Ormož. 89. Mušek Ljudevit — Sv. Bolfenk. — Nam.: 86. Kosi Anton — Središče. 87. Pinterič Drago — Sv. Miklavž.

XXXI. Novomeško društvo. Del.: 90. Matko Martin — Novomesto. 91. Ekel Gizela — Novomesto. 92. Frančketova Marija — Dobrnice. — Nam.: 88. Kosce Miha — Trebnje. 89. Klemenčičeva Lina — Novomesto. 90. — ?

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

+ Cirkniško-loški krožek logaškega učiteljskega društva je zboroval dne 27. marca v Grahovem.

Predsednik tov. Jug otvori zborovanje ter pozdravi navzoče. Ker se je en tovariš odpovedal društvu, graja to ter poudarja potrebo in korist organizacije. Za vsako malenkost se ne smemo razburjati. Spominja se prerano umrlega tov. Zalarja, ki je bil vsem priljubljen tudi na svojem službenem mestu. V znak sožalja se zborovalci dvignejo s sedežev.

Tovariš Žnidaršič poroča o šolskem sosvetu. Konstatira da naše društvo ni politično, ampak strokovno. Pripoveduje na slučaj, ki priča, da višji šolski svet ne postopa povsem korektno. Nekaterim marsikaj dovoljuje drugim pa ne.

Tov. Kosin je predaval o utisih, ki jih je doživel potujoč po Srbiji. Povedal je marsikaj zanimivega ter povdarjal srbsko samozavest, katera pri nas manjka. Konečno priporoča pristop k Ferijalnemu Savezu.

Volitve. Predsednikom se izvoli tov. Žnidaršič Rud., ker tov. Jug ne more več načeljevati, podpreds. gđc. Tomc Mira, tajnik Ponikvar Vek, blag. gđc. Prudič Anica, odbornik Šušteršič Jože.

Resolucije. Glede razstave šolskih izdelkov se sklone, da lahko razstavljajo posamezne šole doma. Po daljšem razmotrivanju se je prišlo do zaključka, da skupna taka razstava nima smisla, prej škodo. Naj se tozadevni odlok ukine.

Istotako ni na mestu vsakomesečno poročanje o narodnem prosvetovanju; preuredi naj se v toliko, da se poroča letno. (Oboje sprejeto).

Z ozirom na poročevalce o stanju šolskih vrtov, ki naj bi se nastavili, se sklone razpravljati pri prihodnjem skupnem zborovanju.

Novoizvoljeni predsednik se zahvali za sodelovanje, prosi da se po možnosti nabira za rezervni sklad in zaključí zborovanje.

+ **RADOVLJIŠKO OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO** je zborovalo dne 14. aprila t. l. v Lescah. V sled skrajno slabega vremena se je zborovanja udeležilo le 43 članov.

Okrajna učiteljska konferenca: Tovariš nadzornik je naznanil, da se je pri sebi okrajne blagajne budžet za okr. učit. konferenco znižal za 20%. Učiteljstvo pa je sklenilo, da naj se vseeno vrši konferenca, čeravno bomo morali radj šolskih neprijateljev dolazati iz lastnega žepa.

Predavanje: Tovarišica Albina Epihova je predavala zelo interesantno »o srbohrvaški književnosti«.

Ferijalni Savez: Nato se je ustanovila Podružnica Ferijalnega Saveza. Odbor se je izvolil sledeče: predsednik: tov. Egidij Schiffrer; blagajničarka: tov. Berta Zrimec; tajnik: Drago Hudé; odborniki: tov. Leopold Baebler, Albert Debeljak in Janko Kokalj.

Šolski vrtovi: Glede dopisa višjega šolskega sveta radi poročevalcev za šolske vrtove sklone učiteljstvo, da nihče te funkcije ne prevzame, ker te dolžnosti ni mogoče izpolnjevati pri takih dohodkih.

Prosvetno delo učiteljstva: Razpravljalo se je o dopisu višjega šolskega sveta o našem prosvetnem delu. Ob tej priliki se je slišala marsikatera trpka beseda o sedanjih dragih časih in naših mizernih plačah. Učitelj je bil vedno tista dolgouha žival, ki neprestano vleče in gara, pa če se ga še tako tepe. Toda tudi v Beogradu bi že morali vedeti, da gre tudi idealizem le skozi želodec.

+ **SLOVENJEBISTRIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je zborovalo dne 14. aprila t. l. na dekliški šoli v Slovenski Bistrici ob dvetretjinski udeležbi vseh članov.

Tovariš predsednik pozdravlja navzoče, zlasti na novo pristopivšo članico Marijo Kraljevo iz Slovenske Bistrice ter gosta tov. Vavhniko iz Spod. Poljskave čestita tov. Mijač-Pehanijevi na po-

roki ter tov. Tomažiču, ki je dne 1. aprila praznoval štiridesetletnico službovanja na Tinju kjer je kot prvi tinjski učitelj oral ledino.

Prečita se zapisnik občnega zbora ter se odobri.

Izmed došlih dopisov se prečita zahvala nadzornika g. Lichtenwallnerja za čestitke povodoma odlikovanja ter dopis »Pedagoško-kulturnega odseka v organizaciji UJU«. Pododsek se osnuje pri prihodnjem zborovanju.

Po prečitaniu pravil »Učit. Saveza« sklonejo navzoči da pristopijo članj tega društva po poverjenici Franji Hribarjevi h kočevskemu »Savezu«, ker zaradi malega števila članov ne kaže, da bi se osnovala podružnica za tukajšnje društvo.

Po prečitaniu dopisa UJU — Stanovska strokovna knjižnica — se porazdeli med članje njen I. zvezek.

Tovariš Bratoš si je za svoj tema: »Naš občni položaj — naše zahteve« izbral motto ki je kakor nalašč za naše razmere:

»Za vse je svet dovolj bogat in srečni vsi bi bili, če kruh delil bi z bratom brat s prav srčnimi čutili.

Predavatelj je primerjal naše sedanje dohodke z onimi od leta 1920, ter se je omeil na najeklatantnejše krivice ki so se nam zrodile v zadnjih časih. Ostro je kritikoval postopanje predsednika »Glavnega saveza javnih nameščencev« ter je kot glavni vzrok našega obupnega stanja navedel naše razorane politične razmere, ki so posledice koruptivnih struj, v katerih interesu je, da se te razmere še nadalje vzdržijo.

H koncu so bile sprejete vse predavateljeve resolucije:

1. Takoj ko začne delovanje nove skuščine, naj skrbi »UJU« in »Centralni savez javnih nameščencev« da izšli z vsemi sredstvi uzakonitev službene pragmatike.

2. Do tega časa naj se takoj sedanjí prejemki državnih nameščencev uredijo primerno današnji draginji, to je, povišajo naj se vsaj do 100%.

3. Izplača naj se izdaten enkratni nabavni prispevek kot nadomestilo za obljubljeno trinajsto plačo.

4. Odpravijo naj se draginjski razredi.

5. Odpravi naj se razlika med prejemki poročenih in neporočenih učiteljc.

6. Zakon od 23. julija 1919, kolikor se tiče prostega stanovanja in kuriva, naj se izvede za celo državo.

7. Učiteljicam ročnih del in otroškim vrtnaricam naj se izplača stanarina in otnina.

8. Šolskim voditeljem naj se izplačujejo vodstvene doklade in naj se izplačajo vsi doslej zaostali obroki teh doklad.

Pri slučajnostih se 1. določi dnevni red in druge posameznosti za društveno petdesetletnico, ki se vrši dne 2. junija t. l. v Studencah.

2. Navzoči člani pooblaste predsednika da v slučaju potrebe stori pri UJU vse korake, da se brez disciplinarnega postopanja ne izvrši nobena premestitev stalno ali začasno nameščene učiteljske osebe, dokler se ne dožene njena krivda.

3. H koncu se še sprejme resolucija:

UJU, poverjeništvu Ljubljana naj ukrene potrebno da izide čimpreje Fleretova Čitanka V. del.

Tov. Tomažič se zahvaljuje učiteljstvu za iskrene čestitke ter bodri zlasti mlajše tovariše, naj se tesno oklenejo organizacije ki ji je zvest vseh štirideset let.

+ **OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO V MURSKI SOBOTI** je zborovalo dne 21. aprila na osnovni šoli v Murški Soboti. Tovariš Požegar je kot predsednik društva pozdravil predvsem za Prekmurje novo imenovanega okrajnega šolskega nadzornika tovariša g. Cvetka, G. Cvetko, priznan šolnik ter prvovrsten delavec na prosvetnem polju, bo — o tem smo trdno prepričani — kos svoji težki nalogi ki mu je naložena s poverjeno mu nad vse težavno a častno službo. Presrečno pozdravljen med nami! — Tov. Mira Čučkova se je pismenim potom poslovala od našega društva.

Zapisknik občnega zbora je bil brez ugovora odobren.

Dopisi. Razne stanovske ustanove kakor tudi posamezniki so se to pot obrnili na naše društvo v številnih stanovskih zadevah. Vsi dopisi so se obravnavali in ukrenilo se je mnogokaj. Zlasti se je sklenilo odzvati se dopisu uredništva »Zvončka« s tem, da se temu izvrstnemu mladinskemu listu pridobi čimveč naroč-

nikov. Na odločen odpor pa je zadel dopis:

»Pravilnik za poročevalce šolskih vrtov«. Služba poročevalca naj bi bila častna — brez nagrade! Smo bili in smo še idealisti, ako bomo, nam bo pokazala bližnja bodočnost. V Prekmurju, kjer živi učiteljstvo v najmanj za 50% slabejših prilikah kakor v ostali Sloveniji, se nam zdi neprimerno zahtevati od koga, da opravlja katerokoli službo kot častno. V daljši, mestoma zelo ostri debati se je pokazalo v pravi luči, v kakšnih neznosnih razmerah se kreče naše prekmursko učiteljstvo in to »prišleki« kot »domačini«. — Na predlog tov. Humeria se je sklenilo odposlati na vsa merodajna mesta resolucijo, v kateri zahtevamo da se naš položaj s pomočjo vlade čimpreje in izdatno izboljša, sicer odklanjamo vsako odgovornost za neizogibne zle posledice. Začasno je prevzel službo poročevalca šolskih vrtov g. okrajni šolski nadzornik tov. Cvetko. — Od 89 zvezkov »Stanovsko strokovne knjižnice« je tov. Prelogova razpečala 54 izvodov.

Nastop tov. g. nadzornika. Tov. gospod nadzornik Cvetko se je zahvalil za čestitke o priliki svojega imenovanja kakor tudi tov. predsedniku za pozdrav. Apeliral je na zbrano učiteljstvo da posveti vse svoje moči — kljub mizernemu gnotnemu stanju — šoli in vzgoji naroda. Tekom svojega govora dal nam je tov. nadzornik množico smernic za nadaljno delovanje ter mnogo krasnih nauk. Slišali smo besede, ki jih more govoriti le utelešena šola učilnica in vzgojevalnica, besede ki jih more govoriti le mož poln bogatih izkustev, nabranih med širokimi plastmi naroda. Govor tov. nadzornika je bil sprejet z živahnim aplavzom.

Fer. Savez. Tovariš Hočevar, preds. fer. odseka je v daljšem govoru očrtal nastanek razvoji in pomen Fer. Sav. Naša podružnica se krepko razvija. (Poročilo posebej!) Tov. Hočevarju se je pridružil tov. Požegar, ki je v vznešenih besedah pozval učiteljstvo, da se čim največ mogoče poslužuje ugodnosti Fer. S. ter potuje po domovini spoznava njeno krasoto in milino ljudstvo itd. ter naj s ponosom govori o doživljajih in užitkih svojih potovanj mladini, katera bo tudi vzljubila svojo širno, lepo očetnjavo ki bo spoznala, da smo edinstven narod ter s tem prekrizala peklenke račune naših notranjih sovražnikov.

Zemljevid. Tov. Hočevar je izdelal zemljevid političnega okraja Prekmurje za šolsko uporabo. Karta je v primernem merilu, v šoli uporabna in pregledna, dasi je nekaj malenkostnih nedostatkov. Društvo je dovolilo tov. Hočevarju iz blagajne kredit za izdajo zemljevida, katerega bo izdajatelj vsestransko spoštolil in odpravil nedostatke. Šole pa pozivamo že sedaj da si naročijo zemljevid čim bo izšel.

Tov. nadzornik Cvetko priporoča šolam in posameznim učnim močem nabavo knjižice dr. Robide: »Da ste mi zdravi, otroci!«

Po obravnavi nekaterih stvari lokalnega značaja, je tov. predsednik zaključil dobro uspešno zborovanje. — Tajnik.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KONJIŠKI OKRAJ** je zborovalo dne 14. aprila 1923 v Konjicah. Tokrat ob pravovoljni udeležbi.

Po rešitvi nekaterih nternih društvenih zadev se je prečitala okrožnica Učit. Fer. Saveza glede ustanovitve podružnice v okviru učiteljskega društva. V podružnični odbor Učit. F. S. za Konjiški okraj so izvoljeni tovarišice: Mayer Ernest načelnik; Režabek Tončka tajnica; Lehman Emilija, blagajnica; Bratkovič Tone, ekonom; Seručar Minka, Solar Fran, odbornika; Kržič Janko, Bezljaj Mara pregledovalca računov.

Volitve okrajnih poročevalcev šolskih vrtov. Ker je okraj precej obsežen, se volita dva poročevalca, in sicer tov. Časl Janko, nadučitelj v Žičah za vzhodni, tov. Golež Fran, nadučitelj v Vitanju za zahodni del okraja.

»Nekaj podatkov o šolskih odrli«: iz lastne orakse in iz lastnih izkustev svojega 25letnega službovanja je predavala o navedeni temi tovarišica Bezljajeva.

Poverjenštvu Slov. Šol. Matice prevzame tovarišica Slava Pernatova, učiteljica v Konjicah. Dosedanjemu poverjeniku tov. Goležu se tov. predsednik pri srčno zahvali za trud.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KONJIŠKI OKRAJ** je zborovalo 8. marca t. l. v Konjicah ob povoljni udeležbi.

Po običajnem pozdravu je tov. predsednik še posebej pozdravil nova člana

tov. Fr. Šega in L. Dobnika ter gospo sodrogo slednjega kot dragega nam gosta. Nato je povdarjal zasluge pred tedni umrlega dr. Iv. Tavčarja za napredek soloh, posebno pa za osnovno šolstvo. Zaslužnemu pokojniku trikratni »Slava!«

»O šolstvu v Italiji«. Tov. Al. Berce nas povede tja »preko«, slika tužen položaj naših neodrešenih bratov, posebno v prosvetnem oziru kjer trpi in ječi slovensko šolstvo in slovensko učiteljstvo pod okovi privandranega Laha. Navajamo mladino ob vsaki priliki na končno osvobojenje solčne Goriške. Trsta in Istre, za zdaj na podpirajmo Jugoslovensko Matico.

O Učit. Fer. Savezu in njega pripravilnem občnem zboru v zadnjih dneh decembra 1922 v Ljubljani poda kratko poročilo tov. ica E. Lehmanova.

Na predlog tov. B. Gselmana se društvo soglasno pridruži resoluciji »Brežiško-sevniškega učit. društva« glede sistiranja odloka o izgovarjavi trdega »l« v slovenščini.

Za društvenega pevovodjo se izvoli tov. Fr. Friedl.

Pred zaključkom se še pojasni sklep ožjega sosveta UJU pov. Ljubljana glede članarine poročenih učiteljc učiteljic ženskih ročnih del in unokojencev.

+ **SLOVENJGRAŠKO UČIT. DRUŠTVO** je zborovalo dne 12. aprila t. l. v Slovenjgradcu ob odsotnosti 4 članov, ki so se opravičili.

V svojem uvodnem govoru pozdravi predsednik tudi tokrat navzočega okrajnega šolskega nadzornika g. M. Grmovška nato čestita tov. Mazlju k definit. imenovanju. Istotako vrnejo navzoči tov. predsedniku enake čestitke.

Dopisi: 1. UJU pov. Ljubljana je poslalo I. zvezek »Stanovsko strokovne knjižnice« v razprodajo med članstvom. 2. Sokolsko društvo Toplice pri Novem mestu prosi za denarne prispevke. Razpečalo se je nekaj blokov à 1 Din. 3. Kreditna zadruga v Celju je poslala računski zaključek l. 1922, in poročilo o delovanju zavoda ter priporoča, da bi se članstvo poslužilo ugodnosti pri izposojevanju in nalaganju v tem denarnem zavodu.

Volitve: V stalni konf. odbor so izvoljeni tov. Schechel, Purkhart Kafou, kot namestniki pa tov. Mazlu, Šerbec Barle. Ta odbor ima prvi sestanek eno uro pred začetkom prihodnjega zborovanja. — Poročevalcem o stanju šolskih vrtov je enoglasno izvoljen tov. ravnatelj Vrečko, ki kot strokovniak v vrtnarstvu pozna večinoma vse šolske vrtove v okraju.

Ustanovila se je podružnica »Ferijalnega Saveza« h kateri je pristopilo dosejal 14 članov. Predsednik podružnice je tov. Šerbec v Slovenjgradcu, ki daje tozadevna pojasnila. Tov. Schechel je nadaljeval svoje zadnje astronomično predavanje ter nam prav nazorno pojasnil Kennnerjeve zakone.

Prihodnje zborovanje je dne 7. junija v Slovenjgradcu.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani. Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana.

Št. 312.

RAZPIS.

Na enorazrednici v **Virštanju** se razpisuje mesto učitelja-voditelja v stalno namestitev. Šolsko poslopje je temeljito popravljeno. Vrt meri 18 a.

Pravilno opremljene prošnje je vložiti predpisanim službenim potom najkasneje do

dne 20. julija 1923

pri podpisnem okrajnem šol. svetu.

Okrajni šolski svet kozjanski v Brežicah, dne 21. junija 1923.

ŽIKO — in se pripravite, da ni okusnejše kave. Nadomešča pravo kavo ter potrebuje malo sladkorja, zato je tudi najcenejša. Priporočljiva je predvsem za otroke, bolnike in rekonvalescente. Stevilna priznanja na razpolago. Dobi se v vseh boljših trgovinah. Naroči se lahko tudi po povzetju najmanj 5 kg direktno v **Pražarni „Žika“**, d. z. o. z. Ljubljana, Rož. dol.

Pokusite — — — — —

ŽIKO — in se pripravite, da ni okusnejše kave. Nadomešča pravo kavo ter potrebuje malo sladkorja, zato je tudi najcenejša. Priporočljiva je predvsem za otroke, bolnike in rekonvalescente. Stevilna priznanja na razpolago. Dobi se v vseh boljših trgovinah. Naroči se lahko tudi po povzetju najmanj 5 kg direktno v **Pražarni „Žika“**, d. z. o. z. Ljubljana, Rož. dol.

ŽIKO — in se pripravite, da ni okusnejše kave. Nadomešča pravo kavo ter potrebuje malo sladkorja, zato je tudi najcenejša. Priporočljiva je predvsem za otroke, bolnike in rekonvalescente. Stevilna priznanja na razpolago. Dobi se v vseh boljših trgovinah. Naroči se lahko tudi po povzetju najmanj 5 kg direktno v **Pražarni „Žika“**, d. z. o. z. Ljubljana, Rož. dol.

ŽIKO — in se pripravite, da ni okusnejše kave. Nadomešča pravo kavo ter potrebuje malo sladkorja, zato je tudi najcenejša. Priporočljiva je predvsem za otroke, bolnike in rekonvalescente. Stevilna priznanja na razpolago. Dobi se v vseh boljših trgovinah. Naroči se lahko tudi po povzetju najmanj 5 kg direktno v **Pražarni „Žika“**, d. z. o. z. Ljubljana, Rož. dol.